

STADIA

HELSINGIN AMMATTIKORKEAKOULU

MUUSIKKOUS KOLMESSA SUKUPOLVESSA

Pop/jazzmusiikin koulutusohjelma
Opinnäytetyö
08.12.2006

Jusu Heinonen

Koulutusohjelma Pop/jazzmusiikin koulutusohjelma		Suuntautumisvaihtoehto Pop/jazz –musiikkipedagogin suuntautumisvaihtoehto	
Tekijä Jusu Heinonen			
Työn nimi Muusikkous kolmessa sukupolvessa			
Työn laji Opinnäytetyö	Aika 08.12.2006	Sivumäärä 36+ liitteet	
<p>Tutkin opinnäytetyössäni muusikkoutta. Se on asia minkä tuntee ja tietää, mutta sitä on vaikea pukea sanoiksi. Tutkin myös miten muusikkous on muuttunut viimeisten viidenkymmenen vuoden ajalta ja miten se on siirtynyt suvussani isältä pojalle.</p> <p>Aloin tutkia aihetta koska halusin hyödyntää isoisäni ja isäni ammattitaitoa ja tietotaustaa opinnäytetyössäni ja verrata omaa muusikkouttani heidän ammattitaitoonsa. Halusin nähdä onko muusikkous muuttunut sukupolvien vaihtuessa ja onko huomattavissa joitakin yhteisiä piirteitä harjoittaa muusikon ammattia?</p> <p>Tein työni haastatteleamalla isoisääni, isääni ja vastaamalla myös itse tekemiini kysymyksiin. Nauhoitin haastattelut, kuuntelin ne läpi useaan otteeseen ja poimin tutkimukseni kannalta oleellisen tiedon ylös. Vertasin myös haastattelujeni tuloksia Ahti Nikkosen väitöskirjaan Ravintolamusikon ammatin nousu ja tuho. Hän on jakanut muusikkouden tutkimuksessaan kolmeen eri tyyppiin, elämäntapamusikoksi, tähtiinpyrkijämusikoksi ja ohimenijämusikoksi.</p> <p>Löysin haastattelujen pohjalta oman määritelmäni muusikkoudelle. Sitä ei voi kuvailla vain jollain yhdellä sanalla, vaan siihen sisältyy monia eri piirteitä kuten pelimanniasenne, nöyryys ja terve itseluottamus. Tässä tapauksessa kävi hyvin selvästi ilmi, miten oman isän esimerkki ja ammatti on vaikuttanut poikaan. Hanurista on tullut meidän suvun ns. sukurasite niin kuin itse asian muotoilemme. Tähän on vaikuttanut paljon se, että soitin oli valmiiksi kotona ja opettaja löytyi samasta osoitteesta. Samat aatteet ja periaatteet, joista muusikkous syntyy, siirtyivät myös esimerkin, yhteisten töiden ja keskusteluiden myötä isältä pojalle. Tulimme kaikki siihen tulokseen, että muusikoksi voi opiskella kouluissa, mutta muusikkoutta ei voi lukea kirjoista vaan siihen pitää kasvaa. Kukaan tutkittavista ei myöskään lokeroitunut ainoastaan yhteen Ahti Nikkosen määrittelemiin muusikon tyyppeihin, vaan huomasin että kuuluimme niihin kaikkiin.</p> <p>Haastatteluista huomaa myös, miten muusikon ammatti on muuttunut viimeisten reilun viidenkymmenen vuoden aikana. Työt ovat pirstoutuneet lyhyiksi pätkätöiksi jossa eri työnantajia voi vuoden aikana olla jopa sata. Pitkiä kiinnityksiä ei enää ole ravintoloissa tai hotelleissa ja radiotyöt ovat myös vähentyneet. Haastattelujen perusteella sivuhuomiona huomasin myös, miten muusikoiden arvostus on ylipäätään vähentynyt.</p>			
Säilytyspaikka Stadian kulttuurialan kirjastopalvelut, Aralis -kirjastokeskus			
Avainsanat Muusikkous, haastattelu			
Degree Programme in Department of Pop/Jazz Music		Degree Pop/Jazz Pedagogue Option	

Jusu Heinonen

Title
Being a musician in three generations

Type of work Thesis	08.12.2006	36+appendix
------------------------	------------	-------------

In my degree work I studied what it means to be a musician. It is a very difficult thing to determine although it is something you know and recognize. I also studied how being a musician has changed in the past 50 years and how it has been passed on from father to son.

I began to study this subject because I wanted to use the knowledge and experience of my father and grandfather in my work. I also wanted to find out if being a musician has changed during these past 50 years and also if there are some similarities in doing the work of a musician.

I interviewed my father and my grandfather and I also answered the questions myself. I taped the interviews and listened to them several times. I picked out all the information that was essential to my work. I also compared the results that I got from the interviews to the conclusions in the thesis of Ahti Nikkonen. He has categorized musicians into three different types.

I found a definition of what being a musician means based on my interviews. It includes many different characteristics, such as certain attitude, humility and self-confidence. I discovered that the father's example and profession had a major influence on his son. The accordion has become a kind of family burden to us as we describe it. That is mainly because the instrument and the teacher were already in the house. The principles that make a musician are passed on from father to son by working and talking together and by following the father's example. We all came to the same conclusion that music can be studied at school but to be a musician one has to grow into it. We also did not fit into any of the musician types categorized by Ahti Nikkonen. We seemed to be a kind of mixture of all three of them. I also discovered how much the work of a musician has changed over the last fifty years into temporary jobs and a musician can have up to a hundred different employers a year. There are no more long-term jobs in restaurants or in hotels and radio work has reduced also. Based on the interviews I also noticed how people do not appreciate musicians as much as they used to.

Place of Storage
Stadia Resource Library for Arts and Culture, Aralis Library and Information Centre

Keywords
being a musician, interview

1 JOHDANTO.....	5
2 TYÖN TAVOITTEET	7
3 TYÖMENETELMÄ.....	7
3.1 Muisti ja kysymykset muistelun ohjaajina	7
3.2 Haastattelut.....	9
4 TAUSTA.....	11
4.1 Elämäntapamuusikko.....	11
4.2 Tähtiinpyrkijämuusikko.....	12
4.3 Ohimenijämuusikko.....	12
5 ALKUTAIVAL, MISTÄ KAIKKI ALKOI JA MIKSI.....	13
5.1 Pappa.....	13
5.2 Isä.....	13
5.3 Poika.....	14
6 URA.....	15
6.1 Pappa.....	15
6.2 Isä	17
6.3 Poika.....	18
7 OPISKELU.....	21
7.1 Pappa.....	21
7.2 Isä.....	22
7.3 Poika.....	23
8 BÄNDIT.....	25
8.1 Pappa.....	25
8.2 Isä.....	26

8.3 Poika.....	26
9MUUSIKKOUS.....	28
9.1 Pappa.....	28
9.2 Isä.....	28
9.3 Poika.....	29
10 POHDINTA.....	30
10.1 Haastattelut.....	30
10.2 ”Hanurin soitto on sukurasite”.....	31
10.3”Ei mun nii välii oo, pää asia et teil o hyvi, aina tehdään yleisölle ja jos vielä itse pitää siitä se on plussaa.”.....	31
10.4 Muusikkous.....	31
10.5 Mitä yhteneväisyyksiä tai eroja?.....	32
10.6 Loppu.....	33
Kiitokset.....	34
11LÄHTEET.....	5
12LIITTEET.....	6

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön aihetta miettiessäni ajattelin, että voisin jollain lailla pyrkiä hyödyntämään sen kokemuksen ja tiedon, jota omalla isälläni ja isoisälläni on. Olen jo pitkään halunnut jollain lailla laittaa ylös niitä ajatuksia ja kokemuksia, joita heillä kummallakin on. Opinnäytetyön myötä siihen avautui hyvä mahdollisuus.

Haastateltavat ovat siis minun isoisäni Rauno Heinonen ja isäni Tapani Heinonen. Kutsun heitä työssäni pappana ja isänä. Pystyin siis oikeastaan tarkastelemaan kolmen sukupolven muusikkoutta, koska lisäsin työhön vielä omatkin ajatukseni ja kokemukseni.

Tavoitteenani on tutkia miten muusikkous on siirtynyt sukupolvelta toiselle ja mitkä seikat ovat vaikuttaneet siihen? Tarkastelen myös sitä, mitä muusikkous on ja mitä ominaisuuksia hyvällä muusikolla on.

Vertaan työni tuloksia loppupuolella Ahti Nikkosen kirjoittamaan väitöskirjaan *Ravintolamuusikon ammatin nousu ja tuho*. Hän on jakanut muusikkouden kolmeen tyyppiin ja vertaan miten minun tutkimukseni tukee tätä vai onko se kokonaan erilainen.

Haastatteluja ei ole kirjoitettu kokonaan auki vaan olen poiminut niistä tutkimukseni kannalta oleellisimman. Ehkä joskus myöhemmin kirjoitan yksin kansiin kaikki ne jutut mitkä nyt eivät sopineet tähän työhön. Yksi juttu on kuitenkin pakko kertoa näin jo johdannossa, jotta pääsee oikeaan tunnelmaan: Pappani oli soittamassa häissä ja bändi tietenkin ruokaili samasta pöydästä kuin itse häävieraat. Kahvi ja kakku tarjoihtiin myös samasta pöydästä, joten pappa kun näki kakun ajatteli, että otanpas tuosta palasen. Tilanne ei sinänsä ole mitenkään epänormaali, mutta ongelmana oli se että, hääpari ei ollut vielä leikannut kakkua. Hiukan oli joutunut selittelemään tilannetta...Hauskaa oli

myös se että, olin itse tuuraamassa yhdessä helsinkiläisessä bändissä ja yksi bändin jäsenistä alkoi kertoa tätä juttua minulle! Kun hän oli kertonut jutun minun oli pakko kertoa että, tunnen aika läheisesti tämän muusikon. Piirit ovat pienet...

Tässä on siis kolmen erilaisen muusikon tarina, joista kuitenkin löytyy paljon yhteisiä piirteitä.

Antoisaa lukuhetkeä!

2 TYÖN TAVOITTEET

Työni tavoitteena on selvittää miten muusikkous on siirtynyt sukupolvelta toiselle. Mitä yhteisiä piirteitä ja mitä eroavuuksia on havaittavissa kolmen eri sukupolven muusikkoudessa?

Miksi muusikonura on jatkunut isältä pojalle? Koitan saada myös selville että minkälainen on hyvä muusikko? Selvitän myös miten muusikon työt ovat muuttuneet vuosien varrella ja mitä ominaisuuksia on pitänyt olla selvitäkseen työtehtävistä. Yksi tavoitteistani on löytää sanalle *muusikkous* jokin määrite. Minkälaisia piirteitä, tapoja ja ominaisuuksia siihen liittyy.

3 TYÖMENETELMÄ

Työni pohjautuu kolmen muusikon kokemuksiin ja muistoihin muusikon työstä ja muusikkoudesta heidän elämänsä eri vaiheissa. Näin hyväksi käyttää haastattelua aineistonkeruumenetelmänä, koska tällöin voin suunnata kysymykseni aiheisiin, joita haluan työssäni käsitellä. Tutustuin hieman myös siihen, miten ihmisen muisti toimii, koska työni perustuu siihen, mitä haastattelemani ihmiset muistavat ja etenkin isoisäni kohdalla on kyse hyvin pitkästä ajasta, jonka tapahtumia hänen tulisi pystyä palauttamaan mieleen.

3.1 *Muisti ja kysymykset muistelun ohjaajina*

Muistaminen on osa arkipäivää. Muisti mahdollistaa menneeseen aikaan palaamisen ja se tapahtuu siksi aina menneisyyden ehdoilla. Ihmisen muisti jaetaan usein lyhyt- ja pitkäkestoiseen muistiin. Pitkäkestoiseen muistiin kuuluu yhtenä osana ns. episodi-muisti, joka sisältää ikään kuin välähdyksiä ihmisen elämästä ja persoonallisuudesta. Muistot ovat siis muistin tuotteita, sisältöjä, elämyksiä ja muistikuvia. Muistikuvat rakentuvat aina osaksi laajempaa muistikokonaisuutta, joka heijastaa johdon-mukaisesti jotain kertojasta itsestään. Muistoihin voi liittyä erilaisia omakuvia, jolloin ne kuuluvat

olennaisena osana muistelijan persoonallisuuteen. Ihminen muistaa menneisyydestään valikoivasti asioita. Tämä johtuu siitä, että pystyäkseen muistamaan ihmisen on osattava myös unohtaa, hyljätä ja valita lukuisten eri kokemusten joukosta se, mitä haluaa muistaa ja mistä haluaa kertoa. Mennyttä aikaa muistellessa ihminen joutuu rakentamaan uudelleen sekä äskettäisiä että vanhoja kokemuksiaan. Muisteltava tapahtuma joudutaan jokaisessa kerrontatilanteessa mukauttamaan sen hetkisiin olosuhteisiin, jolloin tapahtumaan ikään kuin kiinnittyy uusia merkityksiä. Se, mitä muistetaan, ei välttämättä ole koskaan sellaisenaan menneisyydessä tapahtunut. Muistoihin yhdistyvät myös omat tulkinnat menneisyyden tapahtumista. (Kempainen 2001, 37-39.)

Muistojen totuudellisuutta on vaikea arvioida juuri siitä syystä, että ihminen jatkuvasti mukauttaa muistojaan kuhunkin hetkeen ja tilanteeseen. Toisaalta kun mietimme muistelijan totuutta, niin muistikuvan on usein todempi kuin menneisyys itsessään. Mennyttä on tulkittu, siihen on liitetty merkityksiä ja seurauksia. Tapahtumat asettuvat paikoilleen muodostaen kokonaisuuden muistelijan elämästä.

Koska tutkimukseen osallistuu myös vanhempaa sukupolvea, on hyvä mainita muutama sana iän vaikutuksesta muistiin. Episodimuistin, joka siis sisältää ihmisen kokemat tapahtumat ajatuksineen ja tunteineen, on selkeimmin havaittu heikkenevän iän mukana. Heikkeneminen alkaa jo aikuisiässä, vaikka selkeimmät vaikutukset näkyvät vastavanhemmalla iällä. Episodimuistin heikkenemisessä on kuitenkin suuria yksilöllisiä eroja. (Kempainen 2001, 40.)

Tavoitteenani on haastattelukysymysten avulla ohjata tutkimushenkilöitä muistelemaan elämäänsä muusikkona. Kysymykset ovat siis tiedon hankinnan välineinä haastattelussa, mutta myös ajattelun herättäjiä ja muistin virkistäjiä. Tästä syystä lähetin kysymykset muutamaa viikkoa etukäteen tutkimushenkilöille. Näin he saattoivat lukea kysymykset rauhassa ja palauttaa asioita mieleensä. Itse haastattelutilanteessa kysymykset toimivat hyvin keskustelun runkona ja eteenpäin viejänä.

Kysymysten laadinta osoittautui melko vaikeaksi tehtäväksi. Oli vaikea muokata kysymyksiä sellaisiksi, että ne ohjaisivat muistelua tiettyyn suuntaan, mutta eivät olisi liian ohjaavia niin, että vastaajan oma ajatus ei tulisi kunnolla esille.

Myös se että tunsin haastateltavat etukäteen vaikeutti kysymysten laadintaa, koska tiesin paljon etukäteen asioita oli vaikeaa rakentaa kysymyksiä itsestään selvistä asioista minulle. Lähtökohtana pidin siis että, muut eivät tiedä mitään.

Tavoitteenani oli saada henkilöt kertomaan mahdollisimman laajasti ja monipuolisesti muusikkouteen liittyvistä muistoistaan. Tästä syystä päädyin käyttämään melko yksityiskohtaisia kysymyksiä, jotka ovat liitteenä (Liite 1).

3.2 Haastattelut

Strukturoidussa haastattelussa kysymyksillä on yleensä tarkka järjestys ja kysymykset on muotoiltu tarkasti. Teemahaastattelussa puolestaan haastattelijalla on runko haastattelussa läpikäytävistä teemoista sekä erilaisia keskustelun aloitus- ja jatkotapoja joiden avulla keskustelussa päästään eteenpäin. Teemahaastattelun etuna on se, että haastattelu voi edetä joustavasti tilanteen edellyttämällä tavalla. Käytin haastattelussa melko yksityiskohtaisia kysymyksiä ja olin jakanut ne tiettyjen teemojen ja aihealueiden alle. Kysymyksiin ei kuitenkaan tarvinnut vastata suoraan vaan ne toimivat ikään kuin keskustelun pohjana. Annoin myös mahdollisuuden vaihtaa vastausjärjestystä ja hyppiä aiheesta toiseen. Toteuttamani haastattelu oli siis jonkinlainen strukturoidun haastattelun ja teemahaastattelun välimuoto. (Hirsjärvi & Hurme 1998, 36-41.) Toteutin haastattelut syksyllä 2006. Haastattelin omaa isoisääni ja isääni. Vastasin myös itse tekemiini kysymyksiin.

Haastattelua suunniteltaessa tulee kiinnittää huomiota myös haastattelupaikkaan. Paikan tulisi olla neutraali ja sellainen, että haastateltava voisi kokea olonsa siellä mahdollisimman mukavaksi. Molempia henkilöitä haastattelin heidän kotonaan, vaikkakin se vaati matkustamista Turkuun.

Ajattelin, että tällöin kuitenkin haastattelutilanne olisi heille kaikkein miellyttävin. (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 1997, 195-197.)

Haastattelun luotettavuutta heikentää se, että tutkija voi tulkita haastattelua virheellisesti. Haastattelutilanne saattaa sisältää monia virhelähteitä, jotka voivat johtua haastattelijasta, haastateltavasta, kysymysten esittämisestä tai itse haastattelutilanteesta. Jokainen haastateltava kokee myös haastattelutilanteen eri tavalla. Tilanne voidaan kokea esimerkiksi rentona keskustelutilanteena tai ahdistavana arviointitilanteena. Tämä kokemus puolestaan vaikuttaa haastateltavan antamiin vastauksiin. Haastattelutilanteen ei tulisi olla liian tuttavallinen, jolloin haastateltava voi herkemmin hakea hyväksyntää antamalla sosiaalisesti hyväksytyjä vastauksia. Haastattelutilanne kokonaisuudessaan tulisi ottaa huomioon haastatteluaineistoa tulkittaessa. (Hirsjärvi ym. 1997, 192-197.)

Toteutin haastattelut siis henkilöiden kotona ja tallensin haastattelut minidiscille. Tunnelma oli rento ja haastateltavilla ei ollut vaikeuksia tuoda ajatuksiaan esille. Vastasin myös itse tekemiini kysymyksiin. Aloin purkaa haastattelua aihealueittain ja samalla oma tutkimusaiheeni ja näkökulmani selkiintyi. Kuten aiemmin mainitsin tavoitteenani oli saada haastateltavia muistelemaan mahdollisimman laajasti omaa elämäänsä muusikkona. Tästä johtuen haastattelumateriaalia kertyi melko paljon. Ajan ja voimavarojeni rajallisuuden vuoksi minun oli rajattava aihetta melko paljon pienemmäksi kuin mitä alun perin olin suunnitellut. Haastattelumateriaali on toisaalta tallella, jos tulevaisuudessa avautuu mahdollisuus koota niistä jotain.

4 TAUSTA

Tämä aihe on kiinnostanut minua pitkään ja ajattelin, että miten voisin kirjoittaa siitä. Tarvitsin kuitenkin jonkin näköistä taustaa, johon voisin sitten verrata omia haastattelutuloksiani. Ahti Nikkonen oli kirjoittanut kirjan Ravintolamuusikon ammatin nousu ja tuho. Hän määrittelee kirjassaan muusikkouden kolmeen eri osaan, jotka ovat: *Elämäntapamuusikot, Tähtiinpyrkijämuusikot ja Ohimenijämuusikot.*

4.1 *Elämäntapamuusikko*

Elämäntapamuusiko on hänen mukaansa ravintolamuusikon perustyyppi. Soittaminen on tällaiselle henkilölle eräänlainen elämäntehtävä tai kutsumus, kuitenkin ilman tähdeksi pyrkimistavoitteita. Motiivina pidemmän päälle on raha, mutta tällaisen henkilön on myös vaikea olla poissa keikoilta. Kun on muutaman päivän kotona, alkaa jalka vipattaa ja kaipaa taas tienpäälle. Jotkut ovat sanoneet tätä jopa elämäntehtäväksi. (Nikkonen 2004, 134-135.)

Muusikkous on pienestä pitäen selvä ammatti tällaiselle henkilölle, vaikka vanhemmat eivät sitä suoranaisesti tarjoaisikaan vaihtoehdoksi. Usein tällaisten henkilöiden vanhemmat ovat jollakin tavalla musiikin kanssa tekemisissä vaikkeivät olisikaan ammattilaisia, niin harrastuksen myötä soittimia löytyy valmiiksi kotoa. Elämäntapamuusikot ovat ylpeitä siitä mitä he tekevät ja usein työn ja vapaa-ajan raja on häilyvä. Työ on harrastus ja harrastus on ammatti. Tähteys ei häntä kiinnosta, koska pelkää oman vapautensa puolesta. Tällainen muusikko on usein hyvin monipuolinen ja soittaa montaa eri instrumenttia. (Nikkonen 2004, 134-137.)

4.2 Tähtiinpyrkijämuusikko

Tällaisella muusikolla on paljon samoja lähtökohtia kuin elämäntapamuusikolla, mutta se mikä erottaa heidät on heidän päämääränsä ja motiivinsa. Tähtiinpyrkijällä on usein joku idoli johon hän haluaa samaistua. Tarve samaistua idoliin voi olla niin suuri, että kaikki muunlainen musiikki jää vähemmälle harjoittelulle. Tähdiksi pyrkijä joutuu myös enemmän työskentelemään yksin ja tekemään töitä oman julkisuuskuvansa takia. Sen jälkeen kun on kerran päässyt julkisuuteen, joutuu tekemään jatkuvasti töitä pysyäkseen siellä. Tällaisen muusikon motiivina on siis julkisuus ja idolin jäljitteleminen. He eivät tyydy vain normaalin rivimuusikon työhön vaan haluavat olla esillä. Tyytymättömyys paistaa usein läpi tällaisista henkilöistä. Aina pitäisi saada jotain uutta ja ihmeellistä, mutta tosiasiaa esimerkiksi Suomen kokoisen maan keikkapaikat on melko pian käyty läpi eikä mitään todellista uutta tai tavoiteltavaa helposti löydy. (Nikkonen 2004, 137-141.)

4.3 Ohimenijämuusikko

Ohimenijämuusikon edustajat ovat jo tullessaan alalle päättäneet että, eivät jää alalle kuin määrätiksi ajaksi. Se ei ole heidän lopullinen ammattinsa. Motiivina voi olla soittamisenhalun lisäksi, raha ja muusikon oheistoiminnoista nauttiminen. Tavoite on vain soittaa niin kauan kunnes saa jotain parempaa ja kunnollisempaa työtä. Tällainen asenne auttaa kohtamaan ammatin huonoja puolia kun voi vain ajatella että, ”kohta tää o ohi”. (Nikkonen 2004, 141-143.)

Tässä oli tiivistetty Ahti Nikkosen määritelmä muusikkouden eri tyyleistä. Tulen käyttämään näitä edellä mainittuja termejä myöhemmin tekstissäni ja pidän niitä faktatietona.

5 ALKUTAIVAL, MISTÄ KAIKKI ALKOI JA MIKSI

5.1 Pappa

Soittoura alkoi kansakoulun viimeisellä luokalla 1948. Viulu oli ensimmäinen soitin, koska hänen Isänsä oli voittanut sen korttipelissä. Eli varsinaista kutsumusta ei ollut kyseiseen soittimeen. Ensimmäisenä opettajana toimi koulun laulunopettaja, joka soitti myös viulua. Aika pian tämän jälkeen äiti osti kitaran, koska sen soittaminen oli alkanut pappaa kiinnostaa. Tähän hän ei saanut koskaan mitään opetusta vaan kuten hän itse asian ilmaisi: ”treenaskelin vähän sointuja otetaulukoista ja tapailin kappaleita ja sitten rupesikin olemaan jo keikkoja”. Ensimmäinen keikka oli Hirvensalon seurojentalolla ja kokoonpano oli piano, hanuri, viulu ja rummut. Paikka sijaitsi saarella, joten bändi oli joutunut menemään potkukelkalla jään yli soittimien kanssa! Muusikon ura ei ollut mitenkään suunniteltu, vaan keikkojen myötä hän vain ajautui siihen.

5.2 Isä

Kiinnostus musiikkia kohtaan heräsi oman Isän myötä joka keikkaili ahkerasti. Hanuri oli ensimmäinen soitin, jota hän noin viiden, kuuden vanhana ensimmäisiä kertoja salaa tapaili olohuoneen lattialla, koska soitin painoi niin paljon. Jonkin ajan kuluttua hänelle hankittiin oma soitin ja ensimmäiset ja viimeiset soittotunnit antoi oma isä. Muusikon ura oli tavoitteena, mutta erinäisten syiden takia keikkailun aloittaminen kuitenkin venähti 1970 loppupuolelle. Tätä ennen ei ollut kuin joku koulun esiintyminen, mutta sitä ei voi laskea keikaksi kun siitä ei saanut kuin lämmintä kättä...

5.3 Poika

Minulla on vähän samanlainen alku kuin omalla isällä, että kiinnostus heräsi oman Isän soiton myötä. Ensimmäisen soittimen sain kuusivuotiaana joka oli ”luonnollisesti” hanuri. Siitä tuli näköjään sukurasite. Ensimmäiset tunnit sain Isältä enkä muilta koskaan ole ottanutkaan hanuritunteja. Muusikon ura oli kyllä hyvin varhaisessa vaiheessa selvä ja keikkailun aloitin kun osasin kaksi kappaletta. En ollut soittanut montaakaan kuukautta kun lähdin jo Isän mukaan keikalle. Ensimmäinen keikkani oli Isän kanssa kahdestaan ja soitin Akselin ja Elinan häävalssin ja Meksikon pikajunan. Toinen keikka oli sitten jo bändin kanssa ja sattumalta samassa paikassa, jossa pappa oli soittanut ensimmäisen keikkansa. Pienet ovat ympyrät ... Klarinetin soiton aloitin musiikkiluokalla kun menin kolmannelle luokalle.

6 URA

6.1 Pappa

Vuosina 1950-1954 keikkoja oli paljon esimerkiksi Salossa työväentalolla, jossa oli viikoittain tansseja. Bändeistä oli pula noina aikoina ainakin Turun suunnalla ja tämän takia myös lähikunnissa piti käydä soittamassa. Paikan päälle mentiin aina junalla ja asemalta kannettiin tavarat keikkapaikalle. Yöllä tultiin taksin kanssa kotiin. Myös Paimiossa oli noina vuosina paljon keikkoja ja sinne kuljettiin aina bussilla. Yöllä kun keikka oli ohi he hyppäsivät ”juoppojunaan”, Helsingistä tulevaan bussiin ja sulloivat kaikki tavaransa bussin perään.

Armeijan jälkeen vuodesta 1956-1977 hän toimi ravintolamuusikkona eri ravintoloissa ja bändeissä. Vuonna 1956 hän aloitti hotelli Maakunnassa Mertsin Lehtosen bändissä, jolloin hänen instrumenttivalikoimansa kasvoi hanurilla ja alttosaksofonilla. Työ oli paikoitellen erittäin haastavaa, esimerkiksi hotelli Turussa oli kuukausittain vaihtuva kabareenäytös. Välillä piti säestää Las Vegasista tulleita laulajia, jonglöörejä, taikureita, tanssijoita ja milloin mitään. Suurin spektaakkeli oli Joutsenlammen esittäminen hotellissa. Ravintolaan jäädytettiin joka ilta kuukauden ajan jäärata ja bändille lyötiin 25 instrumentin partituuri, josta piti selvittää kuudella soittajalla. Oli pientä säätöä...

Vuonna 1958 hän perusti oman bändin, jolla he pääsivät Hotelli Turun vakiokokoonpanoksi. He saivat paikan vain kävelemällä hotellinjohtajan puheille ja johtaja ilmoitti että saivat kokeilla kuukauden kunhan edellisen bändin sopimus loppuisi. Hotellinjohtaja oli erittäin tyytyväinen ja näin tuo kuukausi venyi kuuden vuoden yhteistyöksi. Bändissä vaihtui soittajia erinäisten syiden takia, mutta koko pysyi samana. Työ oli antoisaa mutta myös raskasta. Normaali pesti oli kahdesta kolmeen kuukautta ja sen jälkeen kaksi viikkoa lomaa. Soittoa oli viikon jokaisena päivänä ja sunnuntaina oli vielä

erikseen päivällä ruokailumusiikkia asiakkaille. Soittoajat olivat arkisin puoli yhdeksästä puoli yhteen ja lauantaisin kahdeksasta puoli kahteen. Sunnuntain päiväsoitto oli kahdestatoista kello viiteentoista ja illalla taas puoli yhdeksästä puoli yhteen. Tämän lisäksi pappa teki vielä päivä hommia autokauppiaana ja opettajana Turun ensimmäisessä musiikkiopistossa.

Näinä vuosina tuli tutuksi Turun sen aikaiset ravintolat Mosel, Valencia, Kilta jne...

Samaan aikaan hän teki paljon myös radio-ohjelmia. Ohjelmat olivat yleensä suoria lähetyksiä joko studiolta tai sitten he veivät studion jonnekin tiettyyn paikkaan, josta ohjelma tehtiin. Lähetykset olivat toivekonsertteja, jossa kuuntelijoilla oli mahdollisuus toivoa aina sen päivän teeman mukaista musiikkia. Lähetyksiä tehtiin mm. saaristossa, navetassa, sikalassa ja lossilla, joka kulki Nauvon ja Korppoon väliä. Kokoonpanona oli trio (Hanuri/kitara, basso ja rummut). Työ oli haastavaa, koska ei ollut aikaa etsiä nuotteja vaan kappaleet piti lähteä melkein siltä istumalta. Kysyinkin häneltä, miten oli mahdollista muistaa kaikki kappaleet? Vastaukseksi sain ,että ei niitä aina kaikkia muistanutkaan mutta kunhan muisti edes yhden teeman, vaikka A-osan, loput vedettiin hatusta.

Hassuja juttuja luonnollisesti myös tapahtui. Kerrankin heillä oli aamulähetys radiossa ja kamat piti hakea hotellilta. Heillä oli pieni Renault keikka-autona ja kun kamat oli saatu autoon huomattiin, että taka- ovi ei mene kiinni, koska kontrabasson virityspään nuppi otti kiinni. No, basisti käveli hotelliin huoltomiehen luo ja pyysi sahaa ja sahasi nupin pois. Radio homma saatiin hoidettua, mutta kun illalla piti hotellilla alkaa soittamaan, hotellinjohtaja ei pitänyt näkemästään. Ei auttanut muu kuin mennä takaisin huoltomiehen luo ja porata reikä bassoon jotta sai liimattua tapin, johon nupin voisi taas kiinnittää. Tämän jälkeen kaikki olivat taas tyytyväisiä ja bassokin sai omat muotonsa takaisin.

Radiotyö jatkui säännöllisenä vuodesta 1964 vuoteen 1975. Satunnaisia lähetyksiä oli sitä ennen ja sen jälkeen. Kaiken tämän ohella hän kävi vielä yksityisillä keikoilla firmojen juhlista häihin.

Vuoden 1977 jälkeen työt ovat muuttuneet enemmän pätkätöiksi. Hän on ollut teattereissa ja tehnyt enemmän yksityisiä keikkoja. Hanuristin taidosta on ollut paljon hyötyä varsinkin Turun suunnalla saaristolaislaivojen myötä. Varsinkin 1980- luvun lopulta 1990- luvun lopulle ne työllistivät paljon. Firmat käyttivät näitä laivoja paljon juhliinsa ja mikä onkaan parempi bändi sinne kuin trio: mies, hanuri ja jakkara. Tässä työssä korostuu taas ns. nuotittomuus. Ilman sitä tällaisia keikkoja ei voisi toteuttaa. Ei voisi kuvitellakaan soittavansa nuottitelineen kanssa jossain tuulisella paatin täkillä tai laituritansseja saarella. Melodia muistin ja korvalta kuulon tarve korostuvat näissä tilanteissa äärimmilleen. Nykyään keikkailu on vähentynyt, mutta ei loppunut.

6.2 Isä

Hänen uransa alkoi varsinaisesti 1970-luvun lopussa. Erinäisten syiden takia hän ei aloittanut keikkailua jo opittuaan soittamaan. Näinä väli vuosina kuitenkin ajatus oli koko ajan mielessä ja hän piti soittotaitoaan yllä ottamalla aina välillä hanurin käteen ja miettimällä, että miten päin sitä pidettiin syissä. Asuntolaina oli hyvä syy aloittaa keikkailu ja aluksi homma lähti tuurauksilla käyntiin. Aamulla sai jonkun näköisen mapin ja illalla keikalle. Nuotit olivat mitä olivat ja nuotinlukutaito ei ollut vahvin osa-alue joten homma hoidettiin *"hiuksista ja korvalla"*, kuten hän itse asian ilmaisi.

1980- luvun alussa Turussa oli vielä joitain ravintoloita, joihin sai pidempiaikaisia kiinnityksiä. Lauluillat työllistivät muutaman vuoden esimerkiksi legendaarisessa Haarikassa ja Killassa. Elävä jukeboksi kuvaa ehkä sitä työtä parhaiten. Nuoteista ei paljon ollut tietoa, mutta silti kappaleet piti muistaa. Tässä oli avuksi vuosien musiikin kuuntelu ja hyvä melodiamuisti. Muutaman kerran kun oli kuullut kappaleen se jäi muistiin.

Laivoilla hän kävi säestämässä mm. sellaista laulajaa kuin Arttu Suuntala. Työn kuvaan kuului Artun säestämistä pelkällä hanurilla ja sitten myöhemmin illalla muutama setti laivan oman bändin kanssa.

Vakio kokoonpanoja ei hänellä ollut kuin oikeastaan kaksi. Kokoonpanot olivat joko trio tai kvartetti. He säestivät esim. Pirkko Mannolaa kun hän oli Turussa keikalla. Muutaman kerran myös Eino Grön kävi heidän solistinaan. Välillä joku puhaltaja tai kitaristi liittyi heidän trioonsa.

Varsinaisia kiinnityksiä ei ollut vaan keikat olivat pitkälti firmojen juhlia ja yksityistilaisuuksia mm. häitä, merkkipäiviä jne. Saaristolaislaivat työllistivät myös paljon niiden kulta-aikana, joka oli 1980 puolivälistä 1990- luvun loppupuolelle. Triolle mies, hanuri ja jakkara oli kysyntää paljon.

Myös radiotöitä oli muutaman vuoden ajan. Aamujen toivekonsertit olivat 1980-luvulla suosittuja ja siihen kelpasi hyvin pelimannihenkinen trio soittamaan. Koskaan ei ollut hiljaista vaan aina löytyi tilanteisiin sopivat kappaleet. Nuotteja ei paljon käytetty, koska aikaa oli vain joitakin sekunteja kunnes piti jo soida. Lähetyksiä tehtiin myös maakunnissa ja kuuleman mukaan myös hän on päässyt soittamaan sikalassa, josta lähetys tehtiin. Kaikki vaatteet, hanuri ja sen remmit haisivat vielä puoli vuotta lähetyksen jälkeen! Joten pelimanni-/muusikkoluonnetta on vaadittu.

Isä soitti myös Bandola nimisessä tango- orkesterissa muutaman vuoden. Orkesteri soitti pääasiassa Argentiinalaisia tangoja ja materiaali oli väillä hyvinkin vaativaa. Tässä joutui nuotinlukutaito koetukselle, mutta se myös kehittyi ajan myötä kun tarpeeksi soitti.

Nykyään keikkailu on vähentynyt, mutta ei tyystin loppunut. Hän tekee vielä välillä yksin hanurikeikkoja ja soittaa samassa Tauno Huhtalan bändissä kuin ennen. Keikkoja on n. 10- 15 vuodessa.

6.3 Poika

Keikkailu alkoi kun olin kuusivuotias. Keikat olivat aluksi sellaisia, että kävin alkuillasta soittamassa muutaman setin esim. häissä, jonka jälkeen Isä heitti minut kotiin. Kun ikää tuli lisää soittoajat pitenivät ja otin myös klarinetin

mukaan keikoille. Tätä jatkui koko kouluaikani ja jatkuu vieläkin nykyäänkin aina välillä.

Kuudennella luokalla pyysin kaveriani Jussi Fredrikssonia soittamaan kanssani. Soitimme ensimmäisen keikkamme koulumme järjestämässä kahvikonsertissa jossa soitimme "All of Me" nimisen kappaleen. Ihmiset pitivät tästä paljon ja pääsimmekin kiertämään Turun kouluja esittelemässä vähän "jazz-musaa". Olimme tuolloin n.13-vuotiaita.

Opiskelin kokoajan kuitenkin Turun konservatoriossa klassista klarinettia. Soitin eri orkestereissa ja kiersimme niiden kanssa myös ulkomailla. Olin esimerkiksi erään orkesterin solistina Sveitsissä jossa soitin Mozartia ja joitain muita hienoja klarinettiteoksia. Pärjäsin ihan hyvin klassisella puolella, mutta jokin siinä vaivasi mieltä. En osannut tuolloin vielä pukea sitä sanoiksi, mutta tunsin että tämä ei ole minun juttuni. Suoritin kuitenkin tutkintoja niin, että vain viimeinen kurssi jäi tekemättä.

Soitin samaan aikaan koko ajan kevyttä musiikkia ja tämä ei miellyttänyt kaikkia opettajia. Monet olivat sitä mieltä, että et voi soittaa edellisenä iltana jazz-klubissa ja tulla seuraavana päivä sinfoniaorkesterin harjoituksiin. Tällainen ahdasmielisyys oli suurimpia syitä minkä takia lopetin klassisen musiikin opiskelun. Sairaanloinen kilpailu oli myös yksi syy ja myös selän takana puhuminen. Ilmapiiri ei todellakaan ollut kannustava.

Vuonna 1996 Fredrikssonin Jussin kanssa aloitimme taas yhteissoiton muutaman vuoden tauon jälkeen. Sain buukattua meille kesätyön Vaakahuoneelta josta höyrylaiva Ukko-Pekka lähtee risteilyilleen. Herralan Ville liittyi vielä basson kanssa joukkoomme, joten meillä oli mukava trio kasassa. Bändin nimi oli Auran kolmonen. Soitimme tuntipalkalla koko kesän joko Vaakahuoneella tai Ukko-Pekalla iltaristeilyjä. Saimme itse päättää kuinka paljon soitimme ja milloin. Tästä oikeastaan lähti liikkeelle ns. oma ura. Paikka oli aika julkinen ja ihmisiä liikkui paljon. Saimmekin myös muita keikkoja tätä kautta ja ennen kaikkea saimme soittaa yhdessä paljon. Vaakahuoneella soitimme paljon jazz-standardeja, joita innoissamme opettelimme. Ukko-

Pekalla soitimme myös ruokailun aikana taustajazzia ja paluumatkalla vedimme yhteislauluja. Tässä kohtaa hanurista oli hyötyä paljon ja niistä aikaisemmista keikoista Isän kanssa. Tunsin paljon kappaleita ja vaikka en ollut ennen soittanut niitä pystyin silti säestämään niitä. Aloitin tuona aikana myös saksofonin soiton. Alttosaksofonista tulikin sitten pääsoittimeni. Opettelin aluksi pitkälti itse ja ajattelin soittamista klarinetin kautta. Tätä sain karvaasti katua myöhemmin.

Meidän yhteissoitto ei kuitenkaan loppunut siihen kesään vaan jatkoimme treenaamista ja keikkojen tekemistä yksityistilaisuuksissa. Saimme myös rumpalin mukaan bändiimme. Vuosina 1996-1999 saimme tehdä paljon mukavia keikkoja ja soittaa hienojen soittajien kanssa. Saimme soittaa paljon Turun silloisessa Jazz-klubissa Birdlandissa. Kävimme myös Silja-jazz tapahtumissa laivalla. Näissä molemmissa saimme soittaa mm. Antti Sarpilan ja Erkki Vällilän kanssa. Vuonna 1999 homma huipentui kun pääsimme Pori jazzille soittamaan. Näinä vuosina tein myös itse paljon keikkoja yksin hanurin kanssa. Saaristolaisalukset tulivat siis minullekin tutuksi.

Vuonna 1999 pyrin Oulunkylän pop& jazz konservatorioon ja pääsinkin sisään. Edessä oli muutto Helsinkiin ja uusien kuvioiden aika. Helsingissä olen saanut tehdä lukuisia keikkoja hienojen soittajien kanssa ja musiikkityö on ollut hyvin monipuolista. Koulun myötä olen saanut olla mukana monessa mukavassa projektissa ja olen löytänyt paljon soittokavereita. Työn kuvaan on kuulunut mm. yritysten juhlia, taustajazz keikkoja, opetusta, erilaisia konsertteja, laivakeikkaa, ja nykyään näiden lisäksi teatteria Vantaan teatterissa.

7 OPISKELU

7.1 Pappa

Kuten aiemmin tuli mainittua hän oppi soittamaan viulua kansakoulussa. Opettajana toimi silloinen laulunopettaja joka hallitsi myös viulun soiton. Kitaran soitto oli itse opittua. Löytämällä jotain satunnaisia sointukaavioita, hän alkoi päästä jyvälle kitaran soitosta. Les Paul oli silloin kova juttu ja häntä kuuntelemalla ja sointuja hakemalla alkoi soitto sujua. Keikalle hän otti kuitenkin kitaran mukaan jo samana päivänä kun oli sen ostanut. Kolme sointua haltuun ja keikalle. Radio ja sieltä tulleet ohjelmat näyttelivät suurta osaa opiskelussa. Imemällä vaikutteita sieltä, alkoi oma soittotyyli kehittyä. Sointumaailma laajeni ja tekniikka kehittyi. Treenaus tapahtui usein kavereiden kanssa ja yhdessä he kuuntelivat ja ehkä vähän jeesasivat välillä kaveria. Täältä on varmasti peräisin korvan harjaantuminen, kyky kuulla ja eritellä asioita mitä kuulee. Kun sodan jälkeen nuotteja oli vaikeaa löytää ei jäänyt muuta vaihtoehtoa kuin kuunnella. Kaikki muut soittimet olivat myös itse opittuja, hanuri, saksofonit ja Es-klarinetit opeteltiin samalla tavalla.

Sovittaminen on kuulunut myös pappan vahvuuksiin. Tämä taidon perusteet hän sai käymällä klassisen musiikin kenraalibasson kurssin. Täältä hän sai tarvittavaa tietoa äänten kuljettamiseen ja sovelsi sitä sitten omissa töissään. Tässäkin auttoi se, että oli kuunnellut eri tyyliä kappaleita ja ns. tyyli-tietoisuus kasvoi. Tehtävät olivat välillä haastavia. Joutsenlammen sovittaminen kuudelle miehelle ei ole helpoin homma. Argentiinalaisia tangoja, bigband sovituksia, kansanlauluja jne...Kaikista näistä piti selviytyä kuudella miehellä. Palaute oli kuitenkin loistavaa. Yleisö piti kuulemastaan, hotellinjohtaja ja monet artistit tulivat kiittämään jälkeen päin. Soittajien monipuolisuus ratkaisi paljon (katso bändiosio). Kuten voi huomata käytännön osuus opiskelussa on suuri. *Tekemällä oppii ei puhumalla!*

7.2 Isä

Hanuritunteja hän sai satunnaisesti omalta isältään. Oma aktiivisuus oli ehkä se tärkeintä opiskelussa. Isältä hän sai tarvittavat tekniset tiedot hanurista, pohjalta hanurissa on kolme osaa diskantti, basso ja palkeet. Myös se, miten hanuria kannetaan kuului tähän ”opetukseen”. Näyttämällä missä on C-ääni ja kertomalla valssin ja 4/4 eron olikin jo tarvittava määrä tietoa ruveta harjoittelemaan soittoa käytännössä. Nuotteja löytyi luonnollisesti tässä vaiheessa kotoa ja varmasti jotain levyjä oli kaapeissa. Eräs esikuva, jota hän kuunteli oli hollantilainen jazz- hanuristi Art van Damme. Tietysti oma Isä oli esikuva ja hänestä oli hyvä ottaa mallia kun oli mahdollisuus seurata läheltä hänen elämäänsä.

Isäni kävi myös muutamalla pianotunnilla, joilla hän oppi harmonisia asioita soittoonsa. Opettajana toimi isän bändin pianisti, joka sattui olemaan myös hänen kansakoulun opettajansa. Nämä tunnit loppuivat kuitenkin muutaman tunnin jälkeen, koska opettaja kuoli 35-vuotiaana syöpään.

Siitä, että isä oli soittanut kotona oli paljon hyötyä, koska melodiat olivat jääneet päähän ja myöhemmin niitä oli helppo ruveta soittamaan korvakuulolta. Nuotinlukutaito ei missään vaiheessa päässyt tulemaan vahvuudeksi. Aktiivinen musiikin kuuntelu on auttanut suuresti. Tutkimalla ja kuuntelemalla eri musiikkityylejä, päähän jäi valtava määrä tavaraa, jota sitten pikkuhiljaa siirsi hanurin nappuloille. Hän myös kirjoitti paljon ylös näitä kappaleita ja teki niistä erilaisia potpureita. Oli esimerkiksi ranskalaissikermiä, ruotsalaista musiikkia (Taube, Bellman), espanjalaista, argentiinalaiset tangot, suomalaista musiikkia ja paljon muuta.

Hän ei koskaan ole pitänyt itseään ammattilaisena, koska hänellä on ollut aina ns. siviiliammatti. Motiivina on ollut paremminkin yleisön huomioiminen kuin oman soittotaidon hiominen huippuunsa. Ajatus ”ei mun nii välii oo, pääasia et teil o hyvi” vaikuttaa varmasti aika paljon. Tämä voi olla myös yksi syy minkä

takia hän ei koskaan hakeutunut opiskelemaan musiikkia vaikka opetusta olisi ollut jo jossain määrin tarjolla tuohon aikaan. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että hän olisi jotenkin tehnyt vain toisella kädellä näitä hommia. Yleisö on ollut aina se, jolle näitä hommia on ensisijaisesti tehty.

7.3 Poika

Aloitin hanurin soiton kuusivuotiaana ja Isäni toimi opettajana. Opetus oli hyvin käytäntöön perustuvaa ja niinpä kappaleita ruvettiin heti käymään läpi kun selvisi, että miten päin hanuria pidetään sylissä. Kolmannesta luokasta saakka olin musiikkiluokalla. Nuottien ja teorian perusteet sain tätä kautta. Samalla aloitin klarinetin soiton Turun konservatoriossa. Klassisen musiikin treenaaminen ei ollut kuitenkaan jostain syystä mukavaa. Jotkut opettajat ja kilpailuilmapiiri vaikuttivat tähän paljon. Selän takana puhuttiin paljon pahaa ja joidenkin opettajien oli vaikea hyväksyä sitä, että soitan myös kevyttä musiikkia. Vasta myöhemmin kun olin jo lopettanut ja ns. paine oli poissa aloin tajuta, että ei siinä musiikissa tai soittimessa mitään vikaa ollut ja tämän jälkeen olenkin taas aloittanut klassisen klarinetin soiton omana harrastukseni.

Altosaksofonin soiton aloitin kuin olin n.15-16vuotias. Opiskelin itse ensin sillä tiedolla mitä olin oppinut klarinetista ja kävin esim. Jukka Perkon tunnilla, josta pystyn ammentamaan juttuja vielä tänäkin päivänä. Opettelin saksofonin soiton kuitenkin klarinetin pohjalta ja tämä ei ollut kovinkaan hyvä asia. Jouduin vuosia taistelemaan liian kovaa puristusta vastaan. Joudun vielä nykyäänkin välillä muistuttamaan itseäni kun soitan saksofonia, että tämä ei ole klarinetti. Soitan myös poikkihuilua, mikä on aika pitkälti itse opittua.

Keuyen musiikin opiskelu oli aluksi paljon kuulokuvaan pohjautuvaa. En osannut kunnolla esim. improvisoida sointumerkkien pohjalta vaan soitin aina korvalla. Tämä pätee osaltaan vielä nykyäänkin vaikkakin olen saanut siihen valmennusta. Koulussakin meni aika kauan ennen kuin aloin oikeasti oppia, mitä ne sointumerkit sisältävät.

Opiskeluni on siis edennyt koulujen mukana, vaikkakaan en ole ollut mikään mallioppilas tehdessäni koulun antamia tehtäviä. Oma harjoittelu ja musiikin monipuolinen kuuntelu ovat olleet isossa osassa. Monipuolisuus on ollut minulle aina tärkeää. En voisi kuvitella soittavani tai treenaavani vain jotain tiettyä tyyliä. On mahtavaa soittaa jazz- musiikkia, mutta on myös erittäin hienoa soittaa vaikka Piazzolaa hanurilla tai tykittää täysillä yökerhossa fonisooloa. Opiskeluni tavoite on ollut aina, että tulisin mahdollisimman hyväksi ja monipuoliseksi muusikoksi.

8 BÄNDIT

8.1 Pappa

Bändejä on ollut paljon ja kokoonpanot ovat muuttuneet vuosien varrella. Ensimmäinen oma kunnan bändi oli Meteor. Bändi oli hyvin suosittu siihen aikaan. Siihen kuului neljä soittajaa, hanuristi joka lauloi, kitara/viulu, basso ja rummut. Tämä bändi soitti pitkälti tanssi-musiikkia eri tanssiravintoloissa ja yksityistilaisuuksissa. Se toimi vuosina 1950-1955.

Vuonna 1956 hän liittyi Mertsin Lehtosen orkesteriin hotelli Maakuntaan. Muutaman vuoden kuluttua hän perusti oman bändin, joka alkoi soittaa mm. Hotelli Turussa. Bändi oli erittäin monipuolinen ja pystyi muuntautumaan musiikkityylistä toiseen. Bändin soittimet olivat:

Kitara/hanuri/viulu/Tsax/Asax

Trumpetti/basso

Tenori saksofoni/klarineti

Piano/ viulu

Basso/ viulu

Rummut

Tällä kokoonpanolla he saivat parhaimmillaan kolme puhaltajaa ja piano, basso ja rummut, esimerkiksi kun soittivat jotain bigband arreja, tai samassa setissä muuntautuivat argentiinalaiseksi tango- orkesteriksi ottamalla viulut ja hanurin mukaan. Tätä soittoa on onneksi jäänyt hiukan nauhalle muistoon ja täytyy sanoa, että kyllä on vakuuttavaa tekemistä.

Loppuajan ravintolakeikoista hän oli Tuula-Anneli Rantasen bändissä. Tätä jatkui vuoteen 1977 saakka. Radio hommissa oli yleensä trio, jolla lähetykset toteutettiin. Välillä oli kyllä suurempiakin kokoonpanoja. Esim. jazz-kvintetti,

jolla he tekivät muutaman radionauhan. Kokoonpano oli vibrafoni, kitara, hanuri, basso ja rummut.

8.2 Isä

Vakiokokoonpanoja ei ollut kuin oikeastaan kaksi, kaksi trioa, joissa väillä oli joku neljäs jäsen. Pisimpään hän soitti Tauno Huhtalan bändissä, mikä kantaa erittäin hyvää mainetta Turun suunnalla. Bändi keikailee vieläkin. Sen valtti on ollut aina se, että koskaan ei asiakkaan ole tarvinnut pelätä että hoitavatko ne hommansa. Kaikki oli aina korrektisti ja alkoholia ei juuri käytetty muuta kuin joskus ruoan kanssa lasi viiniä. Bändi soitti hyvin monipuolista musiikkia. Alkuillasta oli usein viihdemusiikkia, joka koostui paljon ulkomaalaisesta materiaalista, jota oli kasattu. Tämän vuoksi he soittivat paljon keikkoja firmoille ja heidän ulkomaalaisille vierailleen. Perinteinen tanssimusiikki kuului tietenkin ohjelmistoon, mutta tässäkin he pyrkivät erottumaan aina uudistamalla ohjelmistoaan, ettei aina sitä satumaata ja kultaista nuoruutta. Tässä isällä oli iso osa kun hän etsi uutta materiaalia ja teki niistä, voi melkein sanoa loputtomia potpureita.

Hanuri keikkoja hänellä on mittarissa jos ei tuhansia niin ainakin satoja. Tähän kuuluu myös eri artistien säestys. Bandola tango-orkesterissa hän soitti muutaman vuoden. Keikkailu oli siis hyvin monipuolista. Kun tähän lisätään vielä kaikki tuuraukset, joita hän on tehnyt vuosien varrella, keikkalista on melko pitkä.

8.3 Poika

Ensimmäinen oma bändini oli Auran kolmonen, joka muuttui myöhemmin Auran neloseksi. Turussa soitin myös Turun konservatorion sinfoniaorkesterissa, Tomo bigbandissa, Antti Sarpila swing bändissä ja Tauno Huhtalan bändissä.

Helsingissä bändejä on ollut useita. Heti kun muutin Helsinkiin pistimme pystyyn bändin jonka nimi oli Pohjoinen Syke. Tavoitteena oli soittaa pohjoismaalaisia kappaleita omina sovituksina. Bändillä olikin mukavasti keikkaa ja pääsimme jopa televisioon soittamaan Rosvo Roopea, josta olimme tehneet sovituksen. Bändi kuitenkin hajosi palasiin, mutta runko säilyi.

Vähän tämän jälkeen pistin kasaan Improm nimisen orkesterin, jossa oli muutama soittaja PS.stä Sillä olemme tehneet yhden levyn ja esiintyneet mm. Suomessa eri festivaaleilla mm. Turku jazzissa. Olemme esiintyneet myös ulkomailla esimerkiksi Saksassa ja Tanskassa. Bändi on ns. henkireikä, jossa voi soittaa sellaista musiikkia mitä itse tykkää kuunnella ja soittaa. Jan Garbarek, Jan Johansson ja monet ruotsalaiset laulajat esim. Helen Sjöholm, ovat vaikuttaneet paljon tähän bändiin.

Tällä hetkellä on myös toinen "taidebändi" jossa soitan. Carnivalé on kvintetti johon kuuluu kitara, basso, rummut, koskettimet ja itse saan soittaa kaikkea mistä ääntä saan. Eri saksofoneja, huilua, eri klarinetteja ja tietysti hanuria. Materiaali menee kategoriaan maailman musiikki.

Laivabändinä meillä oli seitsenhenkinen Olga orkesteri, jolla hoidimme laivalle vaadittavaa musiikkia. Soitimme mm. Vikingin eri laivoilla sekä Superfast-aluksilla, jotka kulkivat Suomen ja Saksan välillä.

Tällä hetkellä soitan Mr. Moneypenny orkesterissa, jonka perus kokoonpano on kuusi henkeä. Sillä hoidamme juhlaläpyskät ja soitamme hyvin monipuolista ohjelmistoa.

Teatterissa meillä on nelihenkinen bändi johon kuuluvat Jiri Kuronen, joka toimii pianistina ja kapellimestarina, Arto Nurmi on bassossa ja rummuissa on Olli Krogerus .

Impromin poikien kanssa teemme paljon firmojen kokkeareita, joissa soitamme perus standardeja höystettynä sekaan upotetuilla omilla biiseillä.

Tuuraukset kuuluvat tietenkin myös työnkuvaan ja niitä on ollut monissa eri bändissä.

9 MUUSIKKOUS

9.1 Pappa

Hän on sitä mieltä, että hyvän muusikon pitää pystyä muuntautumaan. Työtä tehdään ihmisille, mutta silti siitä voi itsekkin nauttia. Muusikon pitää olla tilanteessa sisällä ja hetkessä, jotta selviää eteen tulevista tilanteista. Hyvällä muusikolla on korvat päässä ja eikä pelkää tilanteita, vaan on valpas. Koskaan ei kappaleet saa katketa, vaan tapahtui mitä tahansa niin hymyilee ja koittaa luovia eteenpäin. Jos ei muista, miten kappale etenee, niin silloin vetää hatusta. Nöyryyttä vaaditaan paljon.

9.2 Isä

Tämä kysymys oli vähän vaikea, koska hän ei pitänyt itseään ammattimuusikkona, vaan toisen käden pelimannihanuristina. Tähän vaikutti se että, hän ei koskaan opiskellut musiikkia ja että hänellä on ollut kokoajan siviiliammatti jonka töitä hän on tehnyt. Keikoille hän lähti, koska asuntolaina painoi päälle. Pää tavoite oli aina, että yleisö viihtyy. Koskaan ei ole tullut myöskään negatiivista palautetta. Terve omanarvontunto on kyllä aina ollut. Koskaan hän ei ole lähtenyt alihintaisille keikoille, eikä myöskään ole keikoilla suostunut alentavaan kohteluun esimerkiksi ihmisjokeboksiksi. joka voidaan aina halutessa keskeyttää tai pyytää aloittamaan. Kappaleet on aina soitettu

loppuun ja sitten voidaan keskustella mitä tapahtuu seuraavaksi. Korvakuulolta soittaminen ja yleinen tilannepelisisilmä keikoilla ovat myös tärkeitä ominaisuuksia muusikolle. Tällöin pystyy haistelemaan tilannetta ja katsomaan esimerkiksi, millaista musiikkia pitäisi kussakin tilanteessa soittaa.

9.3 Poika

Monipuolisuus on mielestäni muusikon tärkeä piirre. Hyvä muusikko hallitsee monia tyyliä ja mahdollisesti monia soittimia. Muuntautumiskyky ja joustavuus auttavat eri tilanteissa keikoilla. Nöyryyden ja omanarvon välinen tasapaino pitää löytää, jotta pärjää. Ei tule polkea itseään alas tai tehdä kaikkea mitä pyydetään, mutta toisaalta liiallinen ylimielisyys on haitaksi. Tilanteisiin heittäytyminen ja terve itseluottamus auttavat paljon keikkaillessa. Tarvittava nuotinlukutaito ei ole pahitteeksi, mutta ehkä vielä tärkeämpää on, että pystyy soittamaan ilman niitä. Soitto on silloin vapaampaa ja luovempaa. Silloin on myös mahdollista tarkkailla ympäristöä ja olla sitä kautta hereillä, että mitä ympärillä tapahtuu. Nöyränä eteenpäin!

10 POHDINTA

Työn teko oli vaikeampaa kuin luulin. Tiesin, että joudun ajattelemaan ja pohtimaan asioita paljon, mutta asioiden pukeminen sanoiksi osoittautuikin paljon oletettua vaikeammaksi. Monet asiat tietää tai tuntee itse, mutta tarvittaessa niitä on vaikea selittää toiselle tai kirjoittaa ylös ymmärrettävällä tavalla.

10.1 Haastattelut

Jos voisin nyt aloittaa työn alusta, osaisin tehdä haastattelut paremmin ja esittää parempia kysymyksiä. Olisin myös varmasti osannut paremmin pitää haastattelutilanteen kasassa ja johdonmukaisempana. Nyt annoin haastatteluissa vapauden poukkoilla teemojen välillä, mikä ei purkuvaiheessa osoittautunut kovin hyväksi asiaksi. Oli vaikea rakentaa kokonaisuuksia kun jouduin poimimaan asioita eri osista haastattelua. Toisaalta tällöin tuli esille uusia näkökulmia asioista, joita ei välttämättä olisi tullut jos olisin vaatinut tiukkaa aiheessa pysymistä. Haastatteluissa jouduin saman ongelman eteen kuin Ahti Nikkonen. Se, että on itse muusikko ja haastattelee toista muusikkoa ei ehkä ole hyvä ratkaisu. Haastateltavat sanoivat monta kertaa kun yritin saada johonkin ”itsestään selvään” asiaan vastauksen, että ”kyl sää tiiät”. He olettivat kokoajan, että kyllä minä tiedän kun olen itse muusikko ja vielä sukulainenkin. Joudun useasti haastattelun aikana pyytämään heitä tarkentamaan ja kaivamaan vastauksia. Kuunnellessani nauhoituksia huomasin, että olin muutaman kerran mennyt tähän lankaan enkä ollut pyytänyt tarkennusta vastaukseen. Silloin piti ottaa puhelin käteen ja hoitaa tarkennukset sillä tavalla.

Haastattelu sinänsä oli mukava ja mielenkiintoinen työmenetelmä. Kysymysten miettiminen oli oikeasti hauskaa ja joutui todella pohtimaan kysymysten muotoilua, jotta saisi haastateltavista ulos sen mitä nimenomaan haluaa.

10.2 ”Hanurin soitto on sukurasite”

Meidän suvussa mielestäni näkee erittäin selvästi sen, miten oman isän tekeminen vaikuttaa pojan ratkaisuihin. Kun voi pienestä pitäen seurata Isää ja hänen työntekoaan, asiaan ikään kuin kasvaa tai ajautuu sisään. Hanuri oli meidän suvussa tietyllä tapaa itsestäänselvyys, koska soitin ja opettaja löytyivät kotoa valmiina. Oma muusikkoidentiteetti muodostui myös tätä kautta. Samat aatteet ja tyylit miten hoidetaan keikkoja siirtyi suvussa eteenpäin. Pelimanni meininki kuvastaa ehkä parhaimmin meidän suvun muusikkoutta.

10.3 ”Ei mun nii välii oo, pää asia et teil o hyvi, aina tehdään yleisölle ja jos vielä itse pitää siitä se on plussia.”

Näitä ajatuksia olen joutunut selittelemään välillä itselleni. Seison täysin niiden takana, mutta olen huomannut, että kaikki eivät ymmärrä tai vieroksuvat niitä. Voi herätä ajatus, että ei olisi tarpeeksi kunnianhimoa tai jotain muuta. Jotkut voivat saada käsityksen, että ei tee mitään kunnolla ja koittaa vaan selvittää äkkiä tilanteista pois. Kello pelastaa ajatus ei tarvitse olla niin negatiivinen kuin miltä se ehkä kuulostaa.

10.4 Muusikkous

Muusikkous sanaa on vaikea pukea sanoiksi. Sen tietää ja tuntee mitä se on, mutta sitä on vaikea selittää tai kirjoittaa. Siihen liittyy paljon tuntemuksia ja tietynlaista elämänasennetta. Haastattelujen pohjalta voisi listata seuraavia asioita mitä siihen sisältyy.

- nöyryys
- ammattitaito
- itseluottamus
- elämäntapa
- tilannetaju
- musikaalisuus
- korvakuulolta soittaminen
- pelimanni-asenne

- muuntautumiskyky
- joustavuus
- itsekuri
- musiikin eri tyylien tuntemus

Näistä asioista muusikkous koostuu. Asia ei ole yksiselitteinen vaan se koostuu monista eri osista. Se on tietynlainen asenne tai elämäntapa, boheemisuus, mutta rautaisella ammattitaidolla. Mielestäni meidän suvun muusikoita ei voi lokeroida edellä mainittuihin muusikon tyyppeihin. Jokaisella meillä on varmasti ollut tai on jonkinlainen tähtiin pyrkiminen, mutta ei ehkä niin vahvasti kuin pitäisi. Tietenkin riippuu siitä, että jos tähtiinpyrkiminen merkitsee hyvää muusikkoutta, niin sitten lokeroidumme varmasti siihen. Näkisin kuitenkin että meidän muusikkoutemme koostuu näistä kaikista.

Olemme *ohikiitäviätähtiinpyrkiviäelämäntapamuusikoita*.

10.5 Mitä yhteneväisyyksiä tai eroja?

Olemme kaikki joutuneet käyttämään edellä mainittuja muusikkouden piirteitä. On ollut hienoa että olemme voineet jutella aiheesta paljon keskenämme kun tapaamme. Tällä tavalla tieto on myös siirtynyt isältä pojalle ja perinne on saanut jatkuvuutta. Voisi sanoa, että muusikkouden puolella olemme kaikki joutuneet ja päässet käyttämään samoja taitoja, olemmepa tehneet töitä 1950-luvulla tai 2000-luvulla. Käytännön puolella eroavuuksia löytyykin sitten enemmän.

Materiaalin hankkiminen ja saanti on ollut helpompaa jo isäni aikana puhumattakaan nykypäivästä jos verrataan sodan jälkeisiin vuosiin.

Nykyään kirjastot, nuottikaupat ja internet pursuavat materiaalia, jota voi sitten hyödyntää työssään. Enää ei tarvitse istua radion ääressä ja kuunnella, että *"mitäs se Les Paul oikee soittaa ny"*. Tällainen ei kuitenkaan muusikkouden kehittymisen kannalta ole hyvä asia. Tai ainakin soittajan omalle vastuulle jää se, että miten hän käyttää tuota materiaalia. Harjoitteleeko hän esimerkiksi korvakuulolta soittoa blokkamalla sooloja tai kappaleita levyiltä, vaikka ne olisivatkin jo valmiina saatavilla esimerkiksi internetistä. Tämä jää jokaisen

omalle vastuulle ja mielestäni tämä näkyy jo nykyajan soittajissa. Nuotittomuus ja korvakuulolta soitto on aika harvinaista nykyään, mutta jokainen toimii tavallaan.

Myös soittimien hankinta on helpottunut ja ehkä joissain instrumenteissa laatukin on parantunut. Keikkapaikat ovat suurin piirtein samanlaisina, mutta roudaukset ovat varmastikin helpottuneet mitä lähemmäksi 2000- lukua on tultu. Ei se vieläkään mukavaa ole, mutta autot ja tiet ovat parantuneet huomattavasti. Nykyään on isoja keikkabusseja, joissa on ilmastoinnit ja dvd laitteet, jotta matkan teko olisi mukavampaa. Toista se oli ennen kun ei pahimmillaan ollut edes autoa vaan piti junalla tai kantamalla viedä kamat. Laitteita oli tietenkin vähemmän, mutta silti riittävästi.

Keikkailu itsessään on muuttunut paljon sirpalemaisemmaksi. Nykyään voi olla jopa sata eri työnantajaa vuoden aikana ja niin sanottuja kiinnityksiä ravintoloihin ei juurikaan enää nykypäivänä ole. Kiinnitykset ovat enemmänkin teatteritöitä ja mahdollisia laivakiinnityksiä. Opetustyöt ovat myös lisääntyneet nykypäivään tullessa. Kilpailu on myös nykyään kovempaa juuri lisääntyneen koulutuksen takia. Päteviä muusikoita valmistuu joka vuosi monesta eri koulusta, mutta työpaikat eivät lisääny samaan tahtiin mitä tarvittaisiin. Pitää koittaa erottua joukosta kokoajan enemmän ja enemmän, jotta töitä riittäisi. Tämä vaati ankaraa treenaamista ja jatkuvaa itsensä kehittämistä, mikä välillä musertaa mieltä hyvinkin paljon.

Tilanne on mennyt myös siihen, että opettajat ja oppilaat kilpailevat samoista töistä. Tulevaisuus ei siis todellakaan näytä tässä valossa kovinkaan hyvältä, mutta asioilla on taipumus kuitenkin kääntyä parempaan suuntaan kunhan hoitaa itse sen oman tonttinsa kunnolla.

10.6 Loppu

Tehtyäni tämän työn olen tajunnut kuinka hienoa on olla muusikko ja soittaa. Haastattelut vahvistivat sitä mitä olen aina ajatellut. Oli hieno jutella pappan ja isän kanssa ja tuli saatua arvokasta materiaalia ylös.

Muusikkous on käsite, jolle sain nyt myös sanallista tukea, mutta ennen kaikkea se on vahva tunne joka on sisällä. Karrikoidusti voisi sanoa, että *”muusikoksi voi opiskella kouluissa , mutta muusikkoutta ei voi opiskella kouluista tai kirjoista, siihen pitää kasvaa.”*

Kiitokset

Rauno Heinonen, Tapani Heinonen, Päivi Heinonen, Jukka Väisänen

11 Lähteet

Hirsjärvi, S & Hurme, H. 1998. Teemahaastattelu. Helsinki: Yliopistopaino.

Hirsjärvi, S, Remes, P & Sajavaara, P. 1997. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Kemppainen, J 2001. Kotikasvatus kolmessa sukupolvessa. Jyväskylä: Jyväskylä University Printing House.

Nikkonen, A 2004. Ravintolamuusikon ammatin nousu ja tuho. Väitöskirja. Helsingin yliopisto. Helsinki: Yliopistopaino.

12 Liitteet

Muistelua ohjaavat kysymykset
”Alkutaival”

- Muistele miten muusikkourasi/soittamisesi alkoi?
- Mikä oli ensimmäinen soittimesi?
- Miksi valitsit kyseisen soittimen?
- Mistä sait soittimen?
- Kuka opetti/missä opiskelit?
- Ensimmäiset keikat
- Mistä löytyi soittokaverit?
- Miten keikkailu alkoi?
- Oliko muusikkoura selkeä tavoite?
- Millaisia keikat olivat aluksi ja missä ?
- Miksi halusit ruveta soittamaan?

Mieti seuraavissa kysymyksissä ja kirjoita niistä aina menneisyydestä nykypäivään. Miten oli ennen ja nyt.

Soitettu materiaali

- Mistä soitettavat kappaleet hankittiin?
- Löytyikö nuottimateriaalia ja käytettiinkö niitä?
- Opettelitko korvakuulolta soittoa?
- Kuka teki sovituksia?
- Teitkö itse sovituksia?
- Missä opit kyseisen taidon?
- Millaista musiikkia soitettiin?
- Sävelsitkö itse?
- Mitkä seikat vaikuttivat kappale valintoihin?

Keikka paikat

- Yleisimmät keikkapaikat/ tilaisuudet
- Mitä kautta keikat tulivat?
- Pitkö markkinoida itse?
- Vaikuttivatko suhteet keikkojen saantiin?

Bändi

- Miten bändit koottiin?
- Kokositko itse bändit?
- Mistä löysit soittajat?
- Missä treenasitte ja miten usein?
- Millaisissa bändeissä olet soittanut?
- Onko ollut vakituista kokoonpanoa, millainen?

Oletko tehnyt yksin keikkoja, millaisia?
Mitä soittimia olet soittanut bändeissä?
Onko bändien instrumenttivalikoima pysynyt samana vuosien varrella?

Keikat

Miten keikka palkat ovat muuttuneet vuosien varrella?
Erittele erilaisten keikkojen palkkoja esim. häät, ravintola jne...
Ovatko työajat muuttuneet vuosien varrella?
Miten muusikot käyttäytyivät keikoilla?
Mikä oli suhde alkoholiin?
Minkälaiset olivat sosiaalitytöt jos niitä oli?
Miten bändi ruokaili?
Mikä oli bändin suhde yleisöön?

Muusikoiden arvo

Arvostettiinko muusikoiden ammattia ennen ja entä nykyään?
Arvostatko itse?
Näkyvätkö arvostuksen muutokset mielestäsi palkkauksessa?

Muusikon ura

Minkälaisena muusikkona pidät itseäsi?
Soittajana
Sosiaaliset suhteet
Järjestäjänä
Sovittajana
Säveltäjänä
Miten olet kehittynyt muusikkona vuosien varrella?
Mitkä asiat ovat vaikuttaneet kehittymiseesi?
Onko ollut esikuvia?
Mikä musiikin tyyli on vaikuttanut?
Oletko hankkinut mahdollista koulutusta ?
Miten keikka vaatimukset ovat vaikuttaneet soittoosi?
Mitä etuja tai haittoja muusikon ammatissa mielestäsi on?
muusikon työ suhteessa perhe-elämään
vaihtaisitko muusikon urasi johonkin toiseen kun katsot taaksepäin?
- Minkälainen on nykyinen suhteesi musiikkiin?
Oletko tyytyväinen?
Mitä haluaisit muuttaa?
Tulevaisuutesi muusikkona
Mitä haluaisit tehdä?
Mitä muuta haluaisit kertoa...?

Matkan varrelta tarttuneita...

Hyviä/ huonoja muistoja
Keikka paikkoja

Soittokaverit
jutut, legendat jne...
hauskat tapahtumat
omat mokat/ onnistumiset
jotain muuta!